

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ŠT. 96 — CENA 10 DIN
KRANJ, 11. DECEMBRA 1959

Še za večjo aktivnost

Minulo nedeljo, kakor smo že poročali, so bile v našem okraju volitve v vodstva osnovnih organizacij SZDL. Volitve so bile tomi listki.

Uspeh volitev je bil izredno uspešen še posebej, če govorimo o številu udeležencev na samih volitvah. Tokrat ne mislimo govoriti o manjkajstvih, ki so se pokazale v pripravah na volitve in ob samih volitvah. Predvolilna dejavnost je pokazala nekatere organizacijske slabosti, ki so ponekod doslej hromile večji uspeh osnovnih organizacij. Precejšnja zavira na še boljše delo je bil marsikje nezadosten krog aktivistov, ki so že več let delali v vodstvih in so vse premalo skrbeli, da bi se v ta vodstva vključevale žene in mladina. Drugod se je kazala slabost na tem, da osnovne organizacije SZDL dostikrat niso znale delati oziroma niso našle poti do ostalih družbenih organizacij in se prav zaradi tega niso moge uveljaviti kot vodilna politična sila v svojem kraju. Bila je še vrsta drugih slabosti, vse te pa smo v predvolilni dejavnosti odkrivali in jih seveda tudi sproti odpravljali.

Pomemben uspeh smo letos dosegli na področju vključevanja novih članov v rste SZDL, saj se jih je vključilo približno 10.000. V nove odbore je bilo izvoljenih veliko število novih članov, med njimi zlasti mladina in žene. Poleg spremembe so bile zabeležene tudi na drugih področjih dejavnosti osnovnih organizacij SZDL.

Ti uspehi, ki so bili doseženi v predvolilni dejavnosti, pa nam morajo biti samo nadaljnja pobuda za še večjo aktivnost naših osnovnih organizacij. Ta aktivnost se mora nadaljevati predvsem s novimi konkretnimi akcijami, o katerih je bilo govora na vseh občinskih zborih. Tudi s številom članstva ne moremo biti zadovoljni prav posod. Zanimivo je dejstvo, da so v železnikih pri volitvah dosegli najboljšo udeležbo, in sicer 97,3 odstotka. Toda hkrati nas iznenadi podatek, da so po številu vpisanih članov na predhodnem mestu v okraju, in sicer 75,6 odstotka. Še vedno je majhen odstotek prebivalstva v vrstah SZDL tudi v škofjeloški občini, dalje železniški in ne nazadnje tudi v jeseniški občini (79,5 odstotka), z ozirom na izrazito delavsko področje.

Ce bomo takoj, sedaj po volitvah, kakor smo že poudarili, pristopili h konkretnim nalogam, ki ne bodo mobilizirale samo novih vodstev odborov SZDL, ampak čim večje število članov Socialistične zveze, potem smo lahko prepričani, da bo naše delo v bodoče še uspešneje in da se ne bo končalo samo s poročili o opravljanih volitvah.

K. M.

Posvztovanje SZDL Slovenije o problematiki socialistične politike na vasi

Splošni gospodarski uspehi odpirajo in zahtevajo nenehen razvoj kmetijske proizvodnje na osnovi socialističnih odnosov

V sredo, 9. decembra se je začelo v Ljubljani posvetovanje predstavnikov Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije o problematiki socialistične politike na vasi. Na dnevnem redu sta bila dva referata, in sicer: »O problematiki socialistične politike na vasi v luči IX. plenuma SZDL Jugoslavije«, ki ga je podal predsednik Glavne zadrzne zveze Slovenije Jože Ingolič; član Glavne odbora SZDL Franc Simončič pa je govoril »O vlogi in alogah političnih in družbenih organizacij ter njihovem članstvu na vasi«.

V začetku je tovariš Ingolič dejal, da ima ta posvet namen sumirati in pretresti izkušnje ter uspehe, ki smo jih že dosegli v socialistični graditvi kmetijstva, osvetliti nekatere tendence, ki pospešujejo ali ovirajo naš razvoj na vasi in tako pripomore k hitrejšemu ter pravilnejšemu reševanju problemov, s katerimi se pri svojem delu srečujejo organizacije SZDL in njihovo članstvo. To pa bo hkrati pripomoglo k razčiščenju mnogih nejasnosti, ki večkrat predstavljajo objektivno prepreko za hitrejši dvig kmetijske proizvodnje in razvoj socialističnih odnosov na vasi.

Naš gospodarski razvoj že omogoča znatnejša investicijska sredstva tudi za hitrejši napredek kmetijstva, saj je bilo samo na območju Slovenije v zadnjih treh letih investirano na socialističnih kmetijskih posevstvih in v zadrugah skoraj 19 milijard dinarjev. Prvi

rezultati v praksi kažejo, da je ekonomski interes neposrednih proizvajalcev v našem sistemu zelo važen faktor, da ga je mogoče stopajevati in da postaja eden osnovnih gibal boja za moderno, na socialističnih osnovah temelječo kmetijsko proizvodnjo. Danes niso več redki primeri, ko predvsem mladi napredni gospodarji dajejo zemljo zadrugi in najem, da bi si v njenem okviru in z njeno pomočjo ustvarili sodobne kmetijske obrate, ki bodo sposobni nuditi urejene socialistične delovne pogoje in jim omogočili uresničenje težej po višjem življenjskem standardu, kakršnega naša socialistična skupnost nudi delavcu v industriji. Naše subjektivne sile morajo torej budno spremljati razvoj ekonomskih pogojev, jih razumeti in v skladu z njimi razvijati svojo socialistično akcijo na vasi.

V nadaljevanju svojega referata je tov. Ingolič poudaril, da smo v

zadnjih letih močno napredovali v razvijanju kmetijske proizvodnje in socialističnih odnosov. Naša kmetijska posevstva so iz zaostalih in deficitarnih posestev, ki so bi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Razgovor s predstojnikom Zdravstvenega doma v Kranju

Zavarovanje kmečkega prebivalstva ne bo povzročilo težav zdravstveni službi je povedal dr. Ivo Cof

Predstojnik Zdravstvenega doma v Kranju, dr. Ivan Cof, je za naše bralce odgovoril na nekaj vprašanj s področja zdravstvene službe.

Vprašanje: Z novim letom, kot predvidevajo že sprejeti zakoni, bo tudi kmečko prebivalstvo zavarovano. Zdravstvena služba bo morala zajeti, še v večji meri kot do sedaj, kmečko prebivalstvo. Ali bodo zmogljivosti zdravstvene službe kos tej nalogi?

Odgovor: Področje našega Zdravstvenega doma zajema

približno 45.000 prebivalcev in predvidoma ne bo bistvenih sprememb. Zdravstveno službo za kmečko prebivalstvo dejansko že sedaj opravljamo. To še posebej z ozirom na to, da ni več zdravnikov s privatnimi ordinacijami. Odstotek kmečkega prebivalstva ni posebno velik, saj je večina ljudi zaposlena v industriji. Zdej imamo samo kakih 2 do 3 odstotke uslug izven zavarovancev, to je samoplačnikov, ki bodo po novih zakonih, seveda, zavarovani. Čeprav lahko računamo, da se bo število obiskov v našem domu po novih zakonih povečalo, smatram, da naša zdravstvena služba ne bo imela večjih težav. Na drugi strani pa je prav, da ne bodo dosedanj samoplačniški prihajali samo v najnujnejših primerih, ampak da se bodo tudi drugače, ko je potrebna zdravstvena pomoč, obračali na našo zdravstveno službo.

Vprašanje: V zadnjem času je bilo precej govora o velikem številu obratnih nezdod in o potrebi izboljšanja preventivne službe. Kako boste uspeli izboljšati trenutno stanje?

Odgovor: Res je. Nezdod je

razmeroma še zelo veliko. Za zmanjšanje nezdod v podjetjih je potrebno več ukrepov, o katerih ne bom govoril, posebej pa naj poudarim, da bi bilo potrebno večje sodelovanje s strokovnjaki v podjetjih. V načrtu imamo tudi, da začnemo znova z rednimi zdravstvenimi pregledi v vseh kolektivih, kjer je več kakor 50 delavcev. Preglede smo že opravili v Tiskanini, Iskri in Standardu.

Vprašanje: Kako je z zdravstvenimi strokovnjaki osebja? Ali strokah vam najbolj primanjstvenim kadrom? V katerih imate štipendiste?

Odgovor: Trenutno štipendiramo 35 bodočih zdravstvenih delavcev. Seveda predstavlja za vse te že sedaj pomembno vprašanje — preskrba stanovanj. Zanimivo je poudariti, da na razpise težko najdemo kandidate. Večina, ki jih sedaj štipendiramo, se jih bo zaposlila v našem domu v prihodnjih treh letih. Toda tudi takrat ne bomo v celoti izpopolnili vseh vrzeli v potrebah po zdravstvenem kadru v našem domu. Poudarjam, da nam najbolj primanjkuje kadra prav v zobozdravstveni službi. K. M.

Plenum SZDL na Bledu

Za prihodnje dni napovedujejo pri Občinskem odboru Socialistične zveze ter Zveze komunistov na Bledu vrsto važnejših posvetovanj, med njimi tudi plenum Občinskega odbora SZDL, ki bo prihodnji teden, 17. decembra. Na omenjenem plenumu bodo največ razpravljali o re-

zultatih volilne akcije; sprejeli pa bodo tudi sklepe o nadaljnjem delu novo izvoljenih odborov posameznih osnovnih organizacij. Občinski komite ZKS na Bledu je za prihodnji teden, 15. decembra sklical tudi posvetovanje s sekretarji vseh osnovnih organizacij ZK v občini. Na tem sestanku se bodo pogovorili o predstoječem študiju, ki se bo pričel 22. decembra v vseh enajstih osnovnih organizacijah. Za začetek se predvidena tri predavanja, za katere je ideološka komisija že pripravila teze. Opravili jih bodo domači predavatelji, in sicer v decembru in januarju. Nanje bodo povabljeni mladinci in člani SZDL.

VI. MLADINSKI FESTIVAL BRATSTVO — ENOTNOST NA REKI

V soboto, 5. decembra, je bil na Reki sestanek predstavnikov mest udeležencev mladinskega festivala »Bratstvo — enotnost«. Govorili so o pripravah na VI. festival, ki bo od 23. do 25. maja 1960 na Reki.

ROMUNSKA PROSVETNA DELEGACIJA NA JESENICAH

V torek je prispela na Jesenice romunska prosvetna delegacija, ki sta jo spremljala načelnik za šolstvo LRS tovariš Vidmar in okraj. inšpektor šolstva tov. Kus. Delegacija si je ogledala železarno, metalurško industrijsko šolo, prostore tehniške srednje šole in novo dograjeno stavbo osemletk Tone Čufar in Prežihov Voranc.

PREDSEDNIK TITO TOVARISU LESKOŠKU

Beograd, 9. decembra

Predsednik republike Tito je čestital podpredsedniku Zveze ljudske skupščine Francu Leskošku k 62. rojstnemu dnevu z naslednjo brzojavko:

»Dragi tovariš Franc, ob Tvojem 62. rojstnem dnevu prejmi moje in Jovankine prisrčne čestitke ter najboljše želje za skorajšnje ozdravljenje, dolgo življenje in plodno delo v naših naporih za popolno uresničenje idej, ki si jim posvetil vse svoje življenje.«

Po nedeljskih volitvah SZDL

Skoraj polovico žena in mladine

v novih vodstvih organizacij SZDL - Največja volilna udeležba v železnikih - Nad 10.000 novih članov - Povprečno vožilo 91,6 odstotkov članstva

Nedeljske volitve v vodstva osnovnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva v našem okraju so spričevalo večmesečne živahne dejavnosti, a hkrati dokaz politične enotnosti prebivalstva.

Največjo udeležbo na volitvah so dosegla voliči v občini Železniki, in sicer 97,3 odstotka. Sledijo: Žiri z 96,6 odstotka; Radovljica z 96,5 odstotka; Bled 94,4 odstotka; Tržič 93,1 odstotka; Škofja Loka 92,2 odstotka; Jesenice 90 odstotkov in Kranj z 89,8 odstotka udeležbe na volitvah. Okrajno povprečje je 91,6 odstotka.

Pomemben uspeh je bil dosežen z vključevanjem novih članov. V predvolilni dejavnosti je pristopila v vrste SZDL nad 10.000 novih članov. — Povprečno je sedaj v okraju 82,2 odstotka volivcev včlanjenih v organizacije SZDL. Najboljši v tem so v občini Kranj, kjer je 92,6 odstotka volivcev vključeno v SZDL. Na drugem mestu je občina Tržič z 92 odstotki; zatem Bled s 85 odstotki; Radovljica s 83,5 odstotka; Žiri z 80,3 odstotka; Jesenice 79,5 odstotka; Železniki s 75,6 odstotka ter Škofja Loka s 54,9 odstotka. Pri tem je treba pripom-

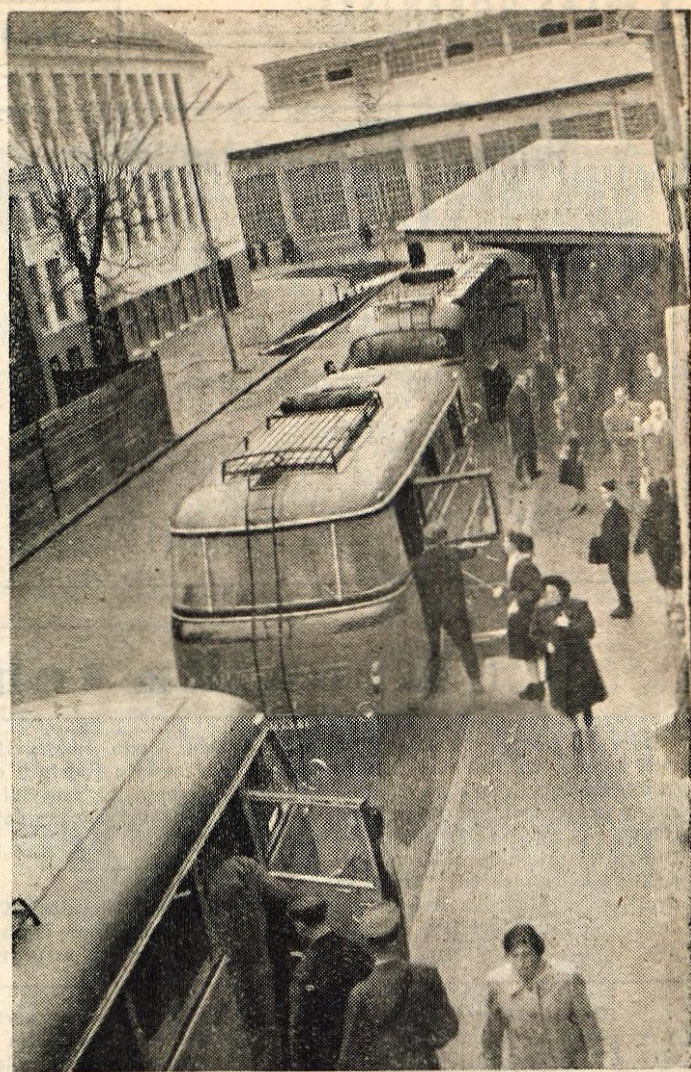
nit, da je bilo do sedanjih volitev v škofjeloški občini samo okrog 40 odstotkov volivcev včlanjenih v SZDL in da je sedanje povečanje za dobrih 14 odstotkov relativno zelo dober uspeh, čeprav je tudi to še zmeraj malo.

Nedvomno je največji uspeh nedeljskih volitev prav v veliki pomladitvi vodstev organizacij SZDL. — Čeprav še niso zbrani skupni podatki, je vendarle razvidno, da bo približno polovica novih odborov iz vrst žena in mladine. Tako je bilo na področju mesta Kranj izvoljeno v nove odbore 27 odstotkov žena, na podeželju te občine pa 21,5 odstotka. Prav tako je v nove odbore v okolici prišlo 24,4 odstotka mladine, v mestu pa 19,6 odstotka. Podoben uspeh je dosežen v škofjeloški občini, kjer je med 250 novimi odborniki 52 žena in 48 mladine pod 25. leti. Se pravi, iz vrst žena in mladine okroglo 40 odstotkov. V blejski občini je med 109 odborniki 48 žena in mladine, kar je tudi lep uspeh. Podobni izidi volitev so tudi v Radovljici, Tržiču, na Jesenicah in v drugih občinah. Napravljen je temeljit premik naprej. Ob sedanjih volitvah so se odbori zelo pomladili, osvežili z novimi močmi, predvsem iz vrst mladine in žena. To pa daje zagotovilo, da se bodo v te organe laže in hitreje vnašale nove oblike dela; da bodo te organizacije gibljivejše; da bodo pri uresničevanju splošnih ciljev naše socialistične družbe uspešneje ukrepale na svojem področju, prav na osnovi tamkajšnjih razmer, prilik in potreb.

K. M.

DVDNEVNO ZVEZNO POSVETOVANJE O HIGIENSKO-VARNOSTNI ZAŠČITI

Kranj, 10. decembra. — V dvorani OLO Kranj se je pričelo danes dvodnevno posvetovanje o higieni-varnostni zaščiti pri delu, ki se ga udeležuje 400 delegatov iz vse naše domovine. Posvetovanje je otvoril predsednik Društva varnostnih inženirjev in tehnikov Slovenije ing. Boris Gostiša; zatem pa je udeležence pozdravil še pomočnik sekretarja za delo LR Slovenije dr. Marjan Dular; podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec in pomočnik zveznega inšpektorata za delo tovariš Ražnjatovič. Ob tej priliki so v avli OLO odprli tudi razstavo o vzrokih nezdod. V soboto po posvetovanju bodo delegati obiskali nekatere tovarne in turistične kraje Gorenjske.

Izpred avtobusne postaje v Kranju

TELESNA KULTURA

V ponedeljek, 7. decembra so se zbrali v našem uredništvu najboljši športniki Gorenjske, ki jih je izbrala anketa »Izberite najboljše športnike Gorenjske« za Dan republike.

CRVENA ZVEZDA, BORAC IN BRANIK PRVAKI

Preteklo nedeljo se je končalo tudi prvenstvo v prvi zvezni, drugi zvezni in slovenski koski nogometni ligi.

LESTVICA I. ZVEZNE LIGE:

Table with 3 columns: Team, Points, Goals For, Goals Against, Games Played. Includes teams like Crv. zvezda, Vojvodina, Dinamo, Partizan, Hajduk, Radnički, Beograd, Velež, Sarajevo, Sloboda, Rijeka, and Budućnost.

LESTVICA II. ZVEZNE LIGE:

Table with 3 columns: Team, Points, Goals For, Goals Against, Games Played. Includes teams like Borac, Split, Trešnjevka, Železničar, Šibenik, Zagreb, Varteks, Proleter, Igman, Odred, Lokomotiva, and Elektrotraj.

LESTVICA SLOVENSKE CONSKE LIGE:

Table with 3 columns: Team, Points, Goals For, Goals Against, Games Played. Includes teams like Branik, Kladivar, Maribor, Rudar, Sobota, Ljubljana, Triglav, Krim, Ilirija, N. Gorica, Grafičar, and Izola.

KEGLJAČI NA LEDU

V nedeljo je bilo na Jesenicah klubsko prvenstvo kegljačev na ledu. Nastopilo je 6 ekip, med katerimi je prvo mesto osvojilo moštvo Drobnač.

KULTURA IN PROSVETA

Knjižna zbirka Prešernove družbe 1960

Za vsakogar nekaj

Knjižna zbirka Prešernove družbe za leto 1960, ki je bila pred kratkim dotiskana in razposlana, bo kot zbirke prejšnjih let, nedvomno našla med nami dovolj hvaležnih in navdušenih bralcev.

Vsekakor je delo zelo poučno; ker pa je pisano v obliki romana, utegne biti bralcem še posebej priljubljeno čtivo.

Zdaj, ko smo si bežno ogledali leposlovni del knjižne zbirke, si oglejmo še ostale knjige, ki dopolnjujejo letošnji izbor.

Predvsem utegne zbuditi pozornost izredna knjiga zbirke, in sicer Cankarjeva povest »Hlapec Jernej in njegova pravica«.

Najprej o knjigi Franceta Planine »Naša domovina Jugoslavija«. Knjiga želi podati pregled pomembnejših krajev in njihov pomen, kar utegne koristiti zlasti tistim ljudem, ki potujejo po Jugoslaviji.

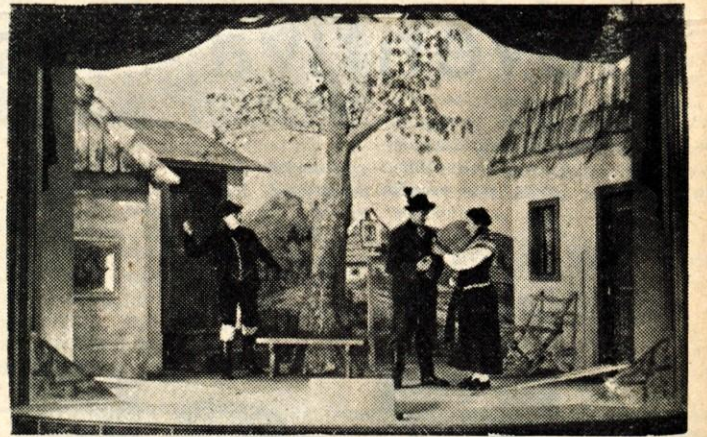
V knjigi »Domača dela in opravila« sta avtorja Špolar in Tavčar zbrala vrsto praktičnih nasvetov in navodil, ki utegnejo koristiti v vsakdanjem življenju.

Dragocen prispevek letošnji zbirki Prešernove družbe je tudi povest Franceta Bevka »Viharnik«.

Kot zadnjo knjigo zbirke Prešernove družbe naj omenimo še Koledar za leto 1960. Vsebinsko bo bralcem prav gotovo ugoden, saj bo vsakdo mimo koledarskega dela našel nekaj, kar ga bo zanimalo.

Ob koncu še naslednja misel: tudi letošnja knjižna zbirka Prešernove družbe ni razočarala s svojim izborom: presenetila je. Leta bo ugajal bolj in manj zahtevnim bralcem in kar je najvažnejše: ker knjige niso drage, si jih lahko nabavi vsakdo, tudi tisti, ki sicer knjig ne kupuje.

Deset let požrtvovalnega dela

DPD Svoboda v Mošnjah praznuje 10 let obstoja. Ta pomembni jubilej so člani društva dostojno proslavili v okviru praznovanja počastitve Praznika republike.

V SQUAW VALEY BO ODPOTOVALO LE 5 JUGOSLOVANSKIH TEKMOVALCEV?

Na izrednem plenumu Smučarske zveze Jugoslavije so sklenili, da bo na zimskih olimpijskih igrah v Squaw Valleyu sodelovalo le 5 jugoslovanskih smučarjev.

REPRESENTANCA JUGOSLAVIJE: MLADOST 38 : 14 — V torek zvečer so rokometni Mladost iz Kranja odigrali v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani trening tekmo z državno reprezentanco.

STRELCI IZ BEGUNJ BI POTREBOVALI VEČ POMOČI

V nedeljo, 6. decembra so imeli strelci iz Begunj na Gorenjskem svoj redni letni občni zbor. Begunjski strelci so v preteklem letu imeli nekaj manjših uspehov.

V nedeljo, 6. decembra je minilo 5 let obstoja športnega društva »Triglav« Kranj. Zato so bile v teh dneh ob 5. jubileju v Kranju številne športne prireditve.

OSNUTEK RAZPISA ZA POHOD »OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE«

Odbor za partizanski pohod je na svoji zadnji seji obravnaval osnutek razpisa te najbolj množične prireditve, ki bo dne 8. maja 1960 na predvečer 15. obletnice osvoboditve glavnega mesta LRS Ljubljane.

ZVEZNI TRENER SENJANOVIČ V KRANJU

V ponedeljek je prispel v Kranj zvezni plavalni trener Ante Senjanovič. Mesec dni bo vodil treninge kranjskih plavalcev.

POD MEŽAKLJO ZE SEDMA MEDNARODNA TEKMA

V četrtek zvečer je na Jesenicah gostoval HK iz Rosenheima v Zapadni Nemčiji, ki se je udeležil hokejskega turnirja v Beogradu.

Isaac Asimov 12 Jeklene kletke

Natikači iz plastofilma so rahlo šušтели, ko je stopal ob postelji. Malo je odripl vrat, ki so vodila v dnevno sobo in dolgo časa je stal tam.

Z roko je tipal skozi odprtino vrat, da bi se pritisnil do stikala. S prsti je krepko prijel držaj, s katerim je bilo mogoče kontrolirati iluminacijo na stropu.

Toda kljub temu je dobro videl. Glavna vrata so bila zaprta, v dnevni sobi pa je bilo vse mirno.

Ugasnil je razsvetljavo in se vrnil v posteljo. Samo to mu je bilo še potrebno. Zdaj so vsi deli uganke zlitji v celoto.

»Lije, povej mi, kaj je marobe?« je prosila Jessie.

»Vse je v redu, Jessie. Vse je v redu. Ni ga.«

»Robot? Ali misliš, da je odšel? Za vedno?«

»Ne, ni. Vrnil se bo. Toda, preden pride, mi odgovori na eno vprašanje.«

»Kakšno vprašanje?«

»Česa se bojiš?« Jessie ni odgovorila.

Baley je postal upornejši: »Rekla si, da te je na smrt strah.«

»Njega.«

»Ne, ne bojiš se njega. Tudi prej se ga nisi bala in dobro veš, da robot ne more človeku storiti nič zalega.«

Pritisnil je ustnice na njeno uho. »Vrnil se je. Poslušaj zdaj, niti besede več. Vse je v najlepšem redu. Zjutraj bo odšel in se ne bo nikoli več vrnil. Ne bodo nas napadli...«

Kar odleglo mu je, ko je to izrekel. Da, skoraj popolnoma srečen je bil. Nenadoma se ga je lotil spamec.

Pomislil je še: Ne bo napada, upora, mičesar. In deklarifikacije ne bo.

In tik preden je zaspal, je pomislil: Tudi preiskave okrog umora ne bo. Ne bo. Zadeva je rešena...

Ze je spal.

Sedmo poglavje

IZLET V MESTO VSEMIRCEV

Policijski komisar Julius Enderby je skrbno gladil svoja očala in si jih potem nataknil na vrh nosa.

Baley je premišljeval: Dober trik. Človek ima vsaj kaj početi medtem ko premišljuje in niti denarja ne zapravlja, kakor na primer s tobakom.

Ker se je spomnil na tobak, je izvlekel pipico in jo začel polniti z grobo narezanim tobakom.

Ena izmed maloštevilnih razvad, ki so še ostale na Zemlji, je bil tudi tobak. Toda že v bližnji prihodnosti je bilo pričakovati, da tudi tega ne bo več.

Cene so nenehoma naraščale, odkar je Baley pomnil; in racioniране količine so se vedno manjšale.

Baley je nataknil očala, je Enderby obrnil stikalo na svojem koncu mize in vhodna vrata so postala do polovice prozorna.

Tako je lahko gledal iz svoje pisarne po vsem prostoru, toda z druge strani so bila vrata videti nespremenjena.

»Kje je zdaj ON?«

»Rekel mi je, da bi si rad ogledal Odsek in prosil sem Jacka Tobina, naj mu razkaže.«

Baley je ostro odgovoril: »Lahko bi me opozoril, da je popolnoma podoben človeku.«

Komisar je bil očitno presenečen. »Ali ti tega nisem povedal?«

Potem pa je nadaljeval, kakor bi se mu silno mudilo: »Prokleta, tudi

sam bi bil lahko vedel. Ne bi te bil prosil, da ga sprejmeš v svoje stanovanje, če bi bil takšen, kakršen je R. Sammy. Mar ne?«

»Vem, komisar, ampak nikoli še nisem videl takšnega robota, ti pa si ga. Nisem vedel, da je kaj takega mogoče. Toda želel sem, da mi to poveš in to je tudi vse.«

»Žal mi je, Baley. Morali bi ti bil povedati. Prav imaš. Toda to je samo zato, ker me je ta prokleti primer privedel do roba norosti in že ves ta čas se samo zadiram na ljudi. On, mislim Daneela, je tip novega robota. Toda še vedno je v stanju eksperimenta.«

»To mi je tudi sam povedal.«

»Tudi to veš, no.«

Baley se je nelagodno premestil. Zdaj mora povedati ono pravo. Stisnil je pipo z zobmi in rekel, kakor bi mu nenadoma prišlo na misel: »R. Daneel mi je izposloval dovoljenje za obisk Mesta Vsemircev.«

»Mesta Vsemircev?« Enderby ga je začudeno pogledal.

»Da. To je čisto razumljivo najin naslednji korak, komisar. Videti hočem sceno zločina in postavil bom nekaj vprašanj.«

Enderby je odločno odkimal z glavo. »Menim, Lije, da to ni najpomembnejša odločitev. Sceno zločina smo si že ogledali in tam ne boš zvedel nič novega. Oni so čudni ljudje. Z njimi moraš delati z rokavicami. Mislim, da ti nimaš za to dovolj izkušnje.«

Z debelo roko se je prijel za čelo in z nepričakovano ognjevitostjo dodal: »Sovražim jih!«

»Hudiča,« se je vnel Baley, »robot je prišel sem in jaz moram iti tja. Dovolj zoprno je, da moram delati z robotom, še bolj zoprno pa bi mi bilo, če bi zaostajal za njim Sicer pa, če misliš, da nisem sposoben...«

»Ne, Lije, motiš se. V mislih imam Vsemirce, ne tebe. Ti niti ne veš, kakšni so.«

Baley se je namrščil. »Kako pa bi bilo, komisar, če bi šel še ti z nama?«

Komisar je razširil oči. »Ne, Lije, ne bom šel tja. Ne zahtevaj tega od mene.« Očitno je bilo, da ne more kontrolirati tega, kar govori.

Potem je nadaljeval mirneje in na obrazu mu je zalgral negotov nasmešek: »Precej dela imam, veš. V zaostanku sem.«

Baley ga je zamišljeno ogledoval. »Nekaj ti bom povedal. Ko bova midva že tam, bi se ti lahko pojavil na trimenzi-zvizji. Samo za nekaj časa in še to, če bo potrebno.«

»To bi že... Mislim, da bi to šlo,« je Enderby odgovoril brez navdušenja.

MLADA RAST

Kako sta šakala speljala leva na led

Lev, nekoč mogočen in strah zbujujoč, se je postaral in tako oslabeł, da se je še komaj premikal.

»Dva naj živita pri tebi, troje pa pusti meni. Sicer pa povprašajva za svet leva.«

In oba sta stopila pred leva, ga pozdravila, samica pa je rekla:

»O modri lev, pomagaj nama. Pravično razsodi. Sprla sva se, zakaj nikakor si ne moreva razdeliti mladičev. Šakal jih hoče obdržati troje, jaz pa pravim, da jih troje pripada meni, on pa naj obdrži dva. Če boš pravilno razsodil, ti privedem vseh pet mladičev.«

Lev je premišljeval. Zdaj ima

kot plen dva; če bom pa potrpel, se mu obeta sedem slastnih zalogajev. Zato je rekel:

»Privedita mladiče. Ko jih bom videl, vama bom povedal svoj sklep.«

»Si slišal?« je dejala šakalja samica. »Pri priči bo razsodil. Zato se brž napij vode in pripelji mladiče.«

Šakal se je napil in odnesel pe-

te. Cez nekaj časa je samica rekla

levu:

»Ko biti vedel, kakšen lenuh je moj mož, brzkone je prišel domov, se zavalil v svoj brlog in zaspal. Tako trdno spi, da ga zlepa ne zbudiš. Zato smo vedno lačni. Če ti je prav, stečem domov in ti ga za uhlje z mladiči vred pripeljem sem.«

Levu so se v želodcu že delale pajčevine in zato je bil čedalje bolj nestrpen. Odrnil je:

»Steci in jih pripelji. Vsak spor se tem bolje poravnava, čim hitreje ga sodnik reši.«

Samica se je napila vode in zbežala v šakalov brlog.

Dolgo je čakal stari lev, a nikogar ni dočkal. Trudoma se je dvignil in krenil po sledovih obeh šakalov. Kmalu je prišel do njunega brloga in zaklical:

»Prijetelja, ker sta se nekaj zakašnila, sem prišel sam, da bi poravnal vajin spor. Pridite vsi na planjo!«

Šakala pa sta odgovorila v en glas:

»O, lev, midva sva se že pobotala in sama poravnala najih spor!«

Tako sta šakala speljala leva na led.

V Washingtonu veliki simfonični orkester že dalj časa prireja koncerte za otroke. Spored je primerno prirojen za najmlajše poslušalce. Malčki lahko v odmoru pridejo na oder in si ogledujejo instrumente, iz katerih umetniki izvabljajo glasbo.

ANEKDOTA

Prva predstava »Tartuffa« je dvignila v Parizu mnogo prahu. Hinavci so se skoraj razlezli od jeze, parlament pa je prepovedal nadaljnje uprizorjanje veseloigre.

Ko je Scott Walter, znameniti angleški pisatelj, hodil v šolo, je hodil z njim istočasno tudi deček, ki je bil vedno prvi v razredu.

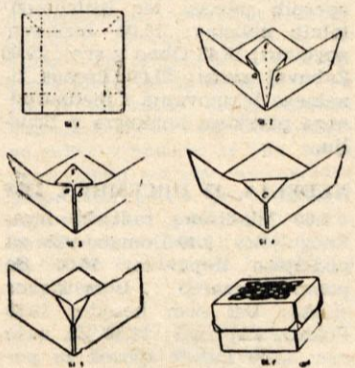
Walter Scott je opazil, da ima dečko navado, ko je vprašan, vrteči s prsti neki gumb na svojem jopiču. Misli si je, če bi mogel dečku na skrivaj odstraniti gumb, bi ga morda prekosil.

ŠKATLICE

Prav preprosto, brez izrezovanja in brez lepjenja lahko narediš iz papirja čedne in trpežne škatlice. Najboljši je nekoliko trši papir ali tanka lepenska.

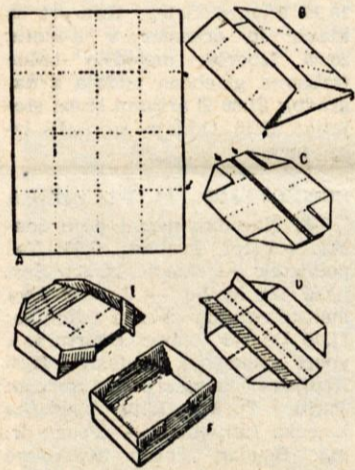
1. NAČIN. — Prireži si kvadrat kos papirja ali lepenke in nariši nanj mrežo, kot jo vidiš na sliki 1. Razdalja od črt do roba papirja je enaka višini bodoče škatle. Po črtah narahlo potegni s nožem, da prerežeš vrhno plast papirja ali lepenke, in nato po teh črtah papir ostro pregani, kakor kaže slika 2. Nato položi oboja stranska roba a in b tako na diagonalo c prej nastalega kotnega kvadrata, kakor vidiš na sliki 3.

spet zravnaj. Na listu si dobiš »mrežo« pregibov, kakor jih kaže slika A. Po tej pripravi začneš z gubanjem škatle. Slika B ti pokaže, kako zavihnati obe skrajni č-

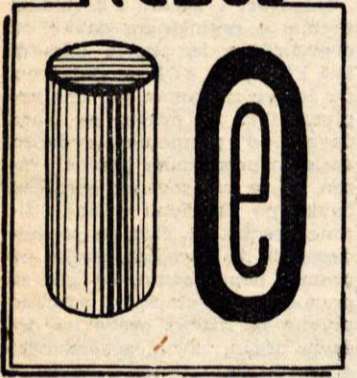
trlini proti sredini. Nato zavihnati vse štiri vogale po sliki C ter jih prekrij s progama, ki ju na sliki C označujeta puščici in ju za-

2. NAČIN. — Kos četverkotnega, tršega papirja — morebiti razglednico — pregani po dolgem čez polovico, nato še nastali dve polovici čez polovico, in sicer v smeri proti sredini. Nato list spet zravnaj, ga spet pregani počez in

vihneš nazaj (slika D). Škatla je narejena, samo skrita je še. Sezi za zavihana oglišča in jih privdigni, kakor vidiš na sliki E. Narejeno škatlo vidiš na sliki F. Iz nekoliko večjega kosa papirja narediš na isti način tudi pokrov.

REBUS

Indijska pravljica

Metka in očala

Na mizi davi so ostala velika očkova očala. Jih vidi Metka, brž izmakne, na noske svoj si jih natakne. Kaj imenitno se ji zdi, ko dvojne zdaj ima oči.

A. Rijavec

Življenje na Veneri?

Ameriški meteorolog dr. Charles B. Moore in letalec Malcolm Rosse sta v gondoli ogromnega balona iz plastične mase vzletela v stratosfero v višino 25.000 metrov.

S spektrografsko analizo so ugotovili, da Venero obkroža atmosfera vodne pare. Do sedaj so menili, da se atmosfera tega planeta v glavnem sestoji iz ogljikovega dioksida, vsled česar so znanstveniki bili prepričani, da na Veneri obstaja življenje.

uspejajo neke primitivne oblike vegetacije. Če pa je torej tudi v atmosferi Veneri dovolj vodne pare, je torej tu tudi živa materija, podobna oni, ki je nekaj nastala na Zemlji.

Po besedah profesorja Stronga še ni ugotovljena količina vodne pare, ki obkroža Venero, čeprav le-ta prav gotovo obstaja. Potrebno je najmanj teden dni za analiziranje podatkov, dobljenih s pomočjo opazovanja Veneriz stratosfere.

skoje je nemogoče — tako so znanstveniki vsaj do sedaj mislili — ker je ovita z neprodirnimi oblaki prahu. Prisotnosti vodne pare v atmosferi Veneri niso mogli ugotoviti z Zemlje zaradi pare ogljikovega dioksida in ozona, ki obdaja Zemljino atmosfero.

Družinski pomenki

NEGA ROK

Kuha in pranje vtisneta rokam gospodinje svoj pečat, vendar ne tako hudo, da ne bi mogle biti negovane. Nekaj nasvetov:

Dela, kot so na primer čiščenje čevljev, kurjenje peči in podobno, opravljamo v starih, ponošenih rokavicah. Preden začnemo lupiti krompir ali korenje, si natreemo roke s kisom ali z mastno kremo ki zamaši pore, v katerih se nabira mesnaga. Po opravljenem delu operemo roke z vodo. Po lupljenju jabolk ali po rezanju limonj očistimo roke takoj z limoninim sokom.

Če se nam na rokah radi lomijo nohti, jih večkrat namastimo. Nikoli jih ne režemo, temveč jih pilimo. Vrhne dele prstov previdno natremo s plovcem — s tem si namreč prihranimo rezanje trde kože s škarijami. Tudi kožice ob nohtu ne režemo, temveč jo po vsaki kopeli s krpico previdno potisnemo nazaj. To storimo vsaj zvečer, ko smo si oprali roke s toplo in mrzlo vodo ter jih namastili s kremo. Kratka masaža je pri tem zelo koristna.

Grobo in razpokano kožo na rokah omeščamo s tem, da jo po vsakem umivanju skrbno in popolnoma posušimo. To sicer zahteva včasih nekoliko več potrpežljivosti, se pa izplača. Dobro sredstvo proti takim rokam je vtriranje mešanice glicerina in limoninega soka v kožo. Vendar glicerina ne uporabljajmo prečesto!

KORISTEN NASVET

Če vam zaradi utrujenosti nabreknejo členki na nogah, jih zavijte v obloge, namočene v vinski kis in vodo (ena tretjina tople vode in dve tretjini kisa) ali v vato, namočeno v limonin sok.

MODA

Spornito sešit pišč iz mehkega volnenega velurja v barvi kamelje dlake. Lahko ga nosimo s pasom ali brez njega. Za okras je krzne-ni ovratnik.

Nova arheološka odkritja v Makedoniji

Dosedanjim arheološkim odkritjem strokovnjakov Narodnega muzeja v Ohridu so se letos pridružila še odkritja v vasi Stenje v prespanski okolici. Konec oktobra so odkrili zanimivo arheološko najdbo, ki bo pomagala odkriti kraj, kjer se je nekoč nahajalo staro mesto Prespan.

STANOVANJSKA IZGRADNJA V GRČIJI

Po statističnih podatkih so v Grčiji v času od aprila 1951 do aprila 1958. leta zgradili 15.000 novih zgradb za 680.000 ljudi.

NENAVADNA OPERACIJA

60-letni pevec — baritonist Martyn Green iz New Yorka je hudo nesrečno parkiral svoj avtomobil v parkirni stavbi. Dvigalo mu je tako poškodovalo nogo, da so mu jo morali na kraju nesreče amputirati brez narkoze. Green se sedaj zdravi v new-yorški bolnišnici (na sliki).

FILM - FILM - FILM - FILM - FILM - FILM - FILM

DUBRAVA - FILM NA PETIH FRONTAH

Zagreb je v zadnjem času postal prava filmska metropola Sr. Evrope. V velikih studijih »Dubrava-film« pri Zagrebu namreč trenutno snemajo več filmov kot v znanem italijanskem filmskem mestu Cinecitta pri Rimu.

Znani komik Danny Kaye se je mudil te dni v Londonu in dirigiral velikemu londonskemu filharmoničnemu orkestru. Dirigentsko palico mu je prepustil svetovno znani dirigent Thomas Beecham. Uspeh koncerta je bil izreden

VUKOTIČ ZMAGOVALEC V SAN FRANCISCO

Dušan Vukotič, eden od osnivalcev našega risanege filma, je dobil za svoj film »Krava in Mesec« (produkcija »Zagreb-film«) prvo nagrado na festivalu v San Franciscu. Kot je znano, je bil Vukotič za režijo tega filma nagrajen tudi na letošnjem festivalu v Puli.

DELEGACIJA JUGOSLOVANSKEGA FILMA NA POLJSKEM

V soboto, 5. decembra, je odpotovala v Varšavo jugoslovanska filmska delegacija, ki bo od 7. do 14. decembra prisostvovala Tednu jugoslovanskega filma na Poljskem. V tem času bodo v poljskih kinodvoranah prikazali naše umetniške filme »Vlak brez voznega reda« in »H-8«, dva risana in dva kratkometražna filma.

SVEČANA PREMIERA

Nedavno je bila v Beogradu in Skoplju svečana premiera filma »Tri Ane« v proizvodnji

VARDAR-FILMA

Premiera tega filma bo v Zagrebu v prvi polovici tega meseca. Na sliki je

Dubrovka Gal, v sceni tega filma s sodobno tematiko. Film je režiral Branko Bauer po scenariju Slobodana Glumca.

IGRALEC IN KOPRODUCENT

Steward Granger je podpisal pogodbo z neko televizijsko družbo v New Yorku. Nastopal bo v seriji afriških filmov pod naslovom »Safari«. Hkrati bo tudi koproducent.

DORIŠ DAY V LONDONU

Filmska igralka Doris Day je izjavila, da bo v kratkem pri-

čela v Angliji s snemanjem v filmu »The Department Store« (-Kaznilnica-) skupaj z Lawrenceom Oliverom.

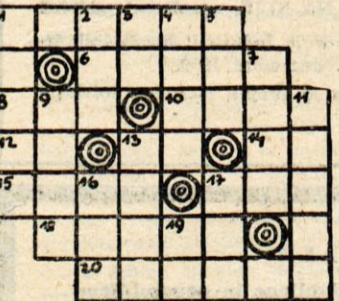
ROSSELLINI PRIPRAVLJA NOV FILM

Rossellini je ob premieri svojega filma »General della Rovere« v Parizu izjavil, da že pripravlja nov film pod naslovom »Noč v Rimu«. Film bo obdelaval dogodivščine treh vojniu ujetnikov, Amerikanca, Rusa in Angleža, ki se v Rimu skrivajo pred Nemci. Rossellini namerava angažirati Jamesa Masona za vlogo angleškega vojaka, medtem ko bo Rusa najbrž tolmačil igralec Sergej Bondarčuk, ki je bil nagrajen za režijo filma »Človekova usoda«.

PREMIERA FILMA V 18 MESTIH

Premiera filma Stanleya Kramerja »Na obali« bo sredi tega meseca hkrati v 18 mestih, med njimi v New Yorku, Moskvi, Parizu, Rimu, Berlinu in Stockholmu. »Na obali« je filmska verzija istoimenskega romana Nevila Shuta, ki obravnava vizijo uničenja človeštva z nuklearnim žarčanjem, ki postopoma zajema vso Zemljo.

KRIZANKA ŠT. 40

Vodoravno: 1. priimek znanega madžarskega mladinskega pisatelja, 6. odesk, 8. vrednostni papir, 10. zidna obloga, 12. kratka za našo politično organizacijo, 13. kratka za račun, 14. predlog, 15. Verdijeva opera, 17. darilo, 18. slap v Savinjskih Alpah, 20. ekvator. Navpično: 1. domača žival, 2. znano orožje, 3. soglasnika, 4. židovsko moško ime, 5. italijansko mesto, 7. znanost, 9. pokrajina v Grčiji, 11. dan v tednu, 13. poškodba, 16. hitro premikanje, 17. del tedna, 19. soglasnika.